

Jak se chránit před věřiteli v pandemii

Veronika Strážová
advokátka PwC Legal

Pandemie COVID-19 narušila mnoho (dosud funkčních) smluvních vztahů. Někteří smluvní partneři jsou schopni se domluvit, jiní se snaží pohledávky agresivně vymoci. Když se naléhání věřitelů stupňuje a aktuální finanční situace dlužníka neumožňuje všechny uspokojit, začnou se, ať už na straně věřitelů, či dlužníka, skloňovat dvě slova: insolvenční návrh.

V této souvislosti byl parlamentu předložen vládní návrh zákona řešícího mj. novelizaci insolvenčního zákona, která by zavedla možnost tzv. mimořádného moratoria. To může být účinným prostředkem ochrany pro podnikatele, kteří se v důsledku mimořádných opatření při současné epidemii ocitli v ekonomických obtížích, čelí tlaku ze strany věřitelů a obávají se zahájení insolvenčního řízení pro (hrozící) úpadek.

Pokud si takto zasažený podnikatel podá k soudu návrh na moratorium, získává ochranné období v trvání 3 měsíců (s možností prodloužení), kdy po tuto dobu na něj věřitelé tzv. „nemohou“. Vyhlášené moratorium utiší hlas věřitelů a poskytne podnikateli možnost se nadechnout a přeskupit finanční síly tak, aby na konci tohoto období stál jeho závod ozdravený aspoň do té míry, že riziko úpadku bude zažehnáno, ideálně natrvalo.

Během moratoria si může dlužník zejména sám určit, které věřitele považuje za klíčové pro zachování svého provozu, a jejich pohledávky hradit přednostně (bez ohledu na to, zda jiné byly splatné dříve). Ostatní věřitelé, jejichž smluvní vztah s dlužníkem trval alespoň po určitou dobu, mají zakázáno své smlouvy s dlužníkem vypovědět či od nich odstoupit z důvodu prodlení dlužníka. Tím má podnikatel zajištěny dodávky energií, surovin, zboží a služeb, které může po dobu moratoria bez přerušení čerpat. Ačkoliv moratorium obsahuje i pojistky proti krácení majetkové podstaty (tj. proti nekalému jednání dlužníka během této ochranné doby), institut je jednoznačně nastaven tak, aby z něj maximálně vytěžil dlužník. Moratorium chrání podnikatele, kteří si jen potřebují uspořádat své záležitosti tak, aby během krátkého období vlastními silami (hrozící) úpadek překlenuli a jako revitalizované závody pokračovali v provozu.

Jelikož v zájmu ekonomiky je podpořit podnikatele v době koronavirové, lze předpokládat brzké schválení předloženého návrhu. Pokud se tak stane, věříme, že soudy budou moratoria ochotně vyhlašovat, a proto využít této unikátní příležitosti, ve vhodných případech, důrazně doporučujeme.